

[Indenrigsministeren]

le voksne kvinder kommer til Danmark oplært til arbejde i hjem og måske i en landbedrift, men i mange tilfælde uden at kunne læse eller skrive deres hjemlands skriftsprog. På det danske arbejdsmarked og i det danske samfundsliv, f. eks. som forbrugere og som vælgere, er disse piger og kvinder afskåret fra at få de samme muligheder, som deres mandlige landsmænd får i det danske samfund.

Vort dilemma er, at vil vi på den ene side respektere deres kulturbaggrund, så kan vi hverken blande os i disse indvandrergrupper opdragelsestraditioner eller i deres kønsrollemønstre inden for hjemmets vægge. Vil vi på den anden side integrere dem i det danske samfund, må vi kræve undervisningspligten respekteret og anbefale yderligere uddannelse.

Når som nævnt nogle forældre holder deres piger væk fra skolen fra 8. klassetrin, enkelte endda fra 7. klassetrin, så handler de efter vor opfattelse imod deres børns interesser. Disse piger, der har et andet hjemmesprog end dansk, vil få svært ved at forstå dansk TV og radio, der er forbindelseslinjer til samfundet uden for hjemmet. De vil år fremover være vanskeligt stillet i dagliglivet ved forbindelse med de danske hjælpeinstitutioner. Disse pigers muligheder for at få en uddannelse, der kunne bedre deres muligheder på arbejdsmarkedet, er små. Det samme gælder de drenge, der sættes i arbejde fra 16 års alderen. Derved overføres forældrenes vanskeligheder på næste generation. Danske myndigheder vil oftest afholde sig fra at bruge sanktioner, der går for tæt ind på privatlivet, selv om man må forudse vanskeligheder årtier fremover for de unge, der ikke modtager uddannelsessystemets tilbud.

Det er indlysende, at kendskab til dansk sprog er en afgørende forudsætning for, at tilpasningen til det danske samfund kan lykkes. Lad mig til eksempel bare nævne, at vi fra arbejdsformidlingskontorerne ved, at disse i almindelighed ikke har særlige problemer med at anvise udlændinge arbejde, hvis de i rimelig grad kan forstå og tale dansk. Danskundervisningen for indvandrere og deres børn er med andre ord et af de væsentligste led i indvandrerpolitikken.

For folkeskolens vedkommende er de gældende regler om undervisning af fremmedsprogede elever fastsat i 1976. Ifølge reglerne

gives der sprogundervisning i dansk i modtagelsesklasser eller på hold. Efter sprogundervisningen får eleverne om fornødent støtteundervisning inden for de enkelte fag, og endelig skal kommunerne under visse forudsætninger tilbyde undervisning i modersmålet. Antallet af elever, der benytter sig af disse tilbud, har i de senere år været stærkt voksende. I 1979 var der knap 7.000 fremmedsprogede elever, hvilket er knap 1 pct. af det samlede elevtal; ca. 1.500 elever går i modtagelsesklasser, og et lignende antal modtager faglig støtteundervisning. En meget betydelig del af eleverne deltager i modersmålsundervisningen.

De fremmedsprogede elever begynder nu også at melde sig inden for ungdomsuddannelserne. Der er inden for de erhvervsfaglige grunduddannelser mulighed for, at disse elever kan få specialundervisning, og at de inden for tilvalgsfagsordningen kan få undervisning i deres modersmål.

For de voksne indvandrere tilbydes kurser i dansk sprog. Hertil kommer, at der nu som forsøgsordninger er iværksat kurser, som kombinerer sprogundervisning med erhvervsintroduktion til forskellige brancher. Tilsvarende har arbejdsministeriet godkendt, at kommunerne som led i jobtilbudsordningen for langtidsledige kan lade et dansk kursus for langtidsledige indvandrere indgå i den 9 måneders jobtilbudsperiode.

Også ud over danskundervisningen gøres en indsats for igennem kompetencegivende kurser inden for arbejdsmarkedsuddannelserne at afhjælpe den betydelige ledighed blandt indvandrerne. Der er derfor i de senere år gennemført undervisning og prøver med tolkebistand. Inden for arbejdsmiljøområdet er der udarbejdet pjecer på flere fremmede sprog, og arbejdsmiljøfondet forventer i nær fremtid at kunne starte en oplysningskampagne specielt for indvandrere. Materialet dertil er udarbejdet i samarbejde med indvandrergrupperne.

Inden for det kulturelle felt ydes der efterhånden en rimelig stor indsats. Knap 50 biblioteker råder i dag over ca. 30.000 bind på en snes sprog. Danmarks Radios udsendelser for indvandrere bør også nævnes i samme forbindelse. Og så kan jeg tilføje, at der af kulturministeriets andel af tipsmidlerne for 1980-81 er bevilget 250.000 kr. til rådighed specielt for indvandrerne til kulturelle aktivi-